

OULUNSALO

Viihtyisä kotikunta

OULUNSALON KUNNAN
PERUSOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMA 2005-2008

6.17 VALINNAISET AINEET

SISÄLLYSLUETTELO

6.17 Valinnaiset aineet	3
Valinnaiset aineet (luettelo, luokka-asteet ja tuntimäärät)	3
PERUSVALINNAT	
VAL 1 A2 SAKSA (ALKANUT 4. LUOKALLA)	4
VAL 2/3/4 B2 SAKSA, RANSKA, VENÄJÄ	4
VAL 5 KUVATAIDE	6
VAL 6 MUSIIKKI TAVOITTEELLINEN YHTYELAULU JA -SOITTO	8
VAL 7 KOTITALOUS	9
VAL 8 TEKSTIILITYÖ VAATETUS	10
VAL 9 TEKSTIILITYÖ LUOVA TEKSTIILI-ILMAISU	11
VAL 10 TEKNINEN TYÖ PUUTYÖ	12
VAL 11 TEKNINEN TYÖ METALLITYÖ	13
VAL 12 TEKNINEN TYÖ: KONE- JA SÄHKÖOPPI	14
VAL 13/14 LIIKUNTA	15
VAL 15 TIETOTEKNIikka	16
VAL 16 KAUPALLISET AINEET	18
KOULUKOHTAISET VALINNAT	
VAL 17 ÄIDINKIELI KIRJALLISUUS JA KIRJOITTAMINEN	20
VAL 18 B1 RUOTSI RUOTSIN SYVENTÄVÄT OPINNOT	21
VAL 19 MATEMATIIKKA TUKI- JA KERTAUSKURSSI	22
VAL 20 MATEMATIIKKA SYVENTÄVÄT OPINNOT	23
VAL 21 KEMIA YMPÄRISTÖKEMIA	25
VAL 22 FYSIIKKA ELEKTRONIikka	26
VAL 23 BIOLOGIA JA MAANTIETO YMPÄRISTÖTIETO	27
VAL 24 KUVATAIDE MEDIAKURSSI (DIGITAALI- JA VIDEOKUVAUS)	28
VAL 25 KOTITALOUS AROMIA ARKEEN	30
VAL 26 ERÄTAIDOT	31
VAL 27 LIIKUNTA SALIBANDY	33
VAL 28 LIIKUNTA KUNTOLIIKUNTA	34
VAL 29 TIETOTEKNIikka NÄPPÄILE NOPEASTI JA TEHOKKAASTI	35
VAL 30 TEATTERI-ILMAISU	36

Eri luokka-asteiden opetuskokonaisuuksien järjestystä voidaan harkinnan mukaan vaihtaa opetussuunnitelmaan merkitystä järjestyksestä poiketen, kunhan kukin aihekokonaisuus opetetaan tuntijakopäätöksen mukaisten nivelkohtien rajaamien alueiden sisällä.

6.17 VALINNAISET AINEET

Perusopetuksen valinnaisten aineiden tehtävä on syventää ja laajentaa perusopetuksen yhteisten oppiaineiden, erityisesti taide- ja taitoaineiden, mukaan luettuna kotitalous, sekä haluttaessa aihekokonaisuuksien tietoja ja taitoja oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden tehtävä on myös antaa oppilaalle mahdollisuus syventää harrastuksiaan ja löytää uusia kiinnostuksen kohteita. Valinnaisten aineiden tulee tukea perusopetuksen tavoitteita.

VUOSILUOKAT 7-9

OULUNSALON YLÄASTEEN VALINNAISET AINEET

A) PERUSVALINNAT, valitaan 8. ja 9. luokalle vähintään 4h/vko

A2-saksan lukijat vähintään 2h/vko (saksan lisäksi)

		7 LK	8 LK	9 LK	KOODI	
SA	A2 saksa: alkanut 4 lk:lla	2	2	2	Val	1
SAV	B2 saksa		2	2	Val	2
RAV	B2 ranska		2	2	Val	3
VEV	B2 venäjä		2	2	Val	4
KUV	Kuvataide		2	2	Val	5
MVY	Musiikki: tavoitteellinen yhtyelaulu ja -soitto		2	2	Val	6
KO2	Kotitalous		2	2	Val	7
TSV	Tekstiilityö: vaatetus		2	2	Val	8
TSL	Tekstiilityö: luova tekstiili-ilmaisu		2	2	Val	9
TNP	Tekninen työ: puutyö		2	2	Val	10
TNM	Tekninen työ: metallityö		2	2	Val	11
TNK	Tekninen työ: kone- ja sähköoppi		2	2	Val	12
LVT	Liikunta (tytöt)		2	2	Val	13
LVP	Liikunta (pojat)		2	2	Val	14
TIV	Tietotekniikka		2	2	Val	15
KPV	Kaupalliset aineet		2	2	Val	16

B) KOULUKOHTAISET VALINNAT

AVK	Äidinkieli: kirjallisuus ja kirjoittaminen (2h syksy tai kevät)	1			Val	17
RVS	B1-kieli: ruotsin syventävät opinnot			1	Val	18
MVT	Matematiikka: tuki- ja kertauskurssi			1	Val	19
MVS	Matematiikka: syventävät opinnot			1	Val	20
KVY	Kemia: ympäristökemia (2h syksy tai kevät)			1	Val	21
FVE	Fysiikka: elektroniikka (2h syksy tai kevät)	1			Val	22
BGV	Biologia, maantieto: ympäristötieto	1	1		Val	23
KUM	Kuvataide: mediakurssi			1	Val	24
KOA	Kotitalous: aromia arkeen (2h syksy tai kevät)			1	Val	25
BVE	Erätaidot (lukujärj. ulkopuolella)	1	1		Val	26
LIS	Liikunta: salibandy	2	2		Val	27
LIK	Liikunta: kuntoliikunta	1	1		Val	28
NAV	Tietotekniikka: näppäile nopeasti ja tehokkaasti (2h s/k)	1	1		Val	29
TEA	Teatteri-ilmaisu (2h s/k) (ei voi valita vain 9lk)	1	1		Val	30

YHTEENSÄ

A2-saksan lukijoilla yhteensä 6-8 7-9

2h s/k Kurssi toteutetaan syksyllä tai keväällä kahden viikkotunnin jaksoissa

VAL 1 A2 SAKSA (ALKANUT 4. LUOKALLA)

Opetussuunnitelma kohdassa 6.3 Vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli.

VAL 2/3/4 B2 SAKSA, RANSKA, VENÄJÄ**TAVOITTEET**

Valinnaisen kielen opetuksen tavoitteena on luoda valmiuksia, joiden avulla oppilas tulee kohdekielellä toimeen arkipäivän perustilanteissa. Tarkoituksena on oppia ymmärtämään normaalitempoista puhuttua kieltä sekä keskustelemaan jokapäiväisistä asioista. Lisäksi tavoitteena on tutustua kohdekieliseen elämänmuotoon ja kulttuuriin ja edistää myönteistä suhtautumista vieraisiin kulttuureihin yleensäkin.

KIELITAITO

Valinnaisten kielten opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle valmiuksia kommunikoida puhelukumppanin tukemana henkilökohtaisia perustietoja käsittelevissä ja välittömiin tarpeisiin liittyvissä puhetilanteissa. Oppilas oppii ymmärtämään helposti ennakoitavia arkielämään liittyviä kysymyksiä, ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja. Hän oppii lukemaan arkielämään liittyviä yksinkertaisia viestejä ja kirjoittamaan kortteja, sähköpostiviestejä, muistilappuja ja muita hyvin suppeita viestejä sekä joi-takin perusasioita itsestään ja lähipiiristään.

Taitotasoasteikolla ilmaistuna tavoitteena on puheen ja kirjoittamisen osalta taso A1.1-A1.2 ja kuullun ja luetun ymmärtämisen osalta taso A1.2-A1.3 (ks. 6.3).

KULTTUURITAIIDOT

Tavoitteena on, että oppilas oppii tuntemaan ja ymmärtämään kohdekulttuuria sekä tutustumaan sen ja suomalaisen kulttuurin välisiin keskeisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin.

OPPIMISSTRATEGIAT

Tavoitteena on oppia käyttämään rohkeasti kielitaitoa ja hyödyntämään muissa kielissä hankittuja tietoja, taitoja ja strategioita. Oppilas oppii arvioimaan omaa työs-kentelyään ja kielitaitonsa eri alueita suhteessa tavoitteisiin.

KESKEISET SISÄLLÖT**AIHEPIIRIT JA TILANTEET**

Aihepiirien ja tilanteiden opiskelussa otetaan huomioon kunkin kielen ominais-piirteet sekä oman ja opiskeltavan kielen väliset erot.

- tapakulttuuriin liittyvä kieli tavallisimmissa vuorovaikutustilanteissa
- itsestä, omasta perheestä ja lähiympäristöstä puhuminen
- vapaa-aika ja harrastukset
- selviytyminen arkipäivän viestintätilanteista, kuten kaupassa käynnistä, ruokailemisesta ja matkustamisesta

RAKENTEET

- viestinnän kannalta kullekin kielelle ominainen lauseenmuodostus ja kes-keinen kielioppi

VIESTINTÄSTRATEGIAT

- puheen tai tekstin pääasioiden tunnistaminen
- rajatun tiedon löytäminen tekstistä tai puheesta
- omien viestien suunnittelu
- oman kielenkäytön tarkkailu
- puhekumppanin apuun tukeutuminen suullisessa vuorovaikutuksessa
- kirjallisiin apuvälineisiin tukeutuminen omilla tuotoksissa

ARVIOINTI

Oppilasta arvioidaan todistuksessa numeroarvostelulla 4-10. Oppilaan arviointi perustuu osoitettuun kielitaitoon kielen eri osa-alueilla sekä työskentelyyn ja asennoitumiseen kieltä ja sen opiskelua kohtaan. Arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin.

Arviointi perustuu kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, omiin tuotoksiin sekä jatkuvan näytön seurantaan. Jatkuva näyttö (tuntityöskentely, kotitehtävät) voi vaikuttaa todistuksen numeroon kohottavasti tai laskevasti yhden numeron verran kokeiden keskiarvosta. Kieliopintojen kumulatiivisen luonteen vuoksi päättöarvioinnissa painotetaan oppilaan senhetkisiä tietoja ja taitoja. Taitotasosteikolla ilmaistuna päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ovat puheen ja kirjoittamisen osalta taso A1.1-A1.2 sekä kuullun ja luetun ymmärtämisen osalta taso A1.2-A1.3 (ks. liite).

Tulevaa hylättyä arvosanaa (4) oppilas voi yrittää korottaa suorittamalla erillisen kokeen tai lisätehtäviä lukuvuoden koulutyön aikana. Hylätty arvosana voidaan antaa oppilaalle, joka ei saavuta hyväksytyin arvosanan tavoitteita eikä edes pyri niihin.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä arvosanaa valinnaisesta B2 -kielestä, numeroarvosana jätetään pois ja todistukseen laitetaan poisjätetyn arvosanan tilalle merkintä ”hyväksyty” (Opetushallitus DNO 16/011/2002).

VAL 5 KUVATAIDE

Oppilaalla on mahdollisuus syvällisempään kuvailmaisuun ja sitä kautta etsiä mahdollista reittiä ammatillisiin jatko-opintoihin.

SISÄLLÖT 8 LK**GRAFIikka**

Valinnaisaineena kuvaamataidossa on mahdollisuus kehittää piirtämisen taitoja eri piirustus- ja väritystekniikkoja harrastamalla. Piirustuksessa perehdytään erityisesti henkilösommitelmiin ja ympäristön osuuteen osana kuvallista ilmaisua. Painomenetelmissä perehdytään syväpaino- ja kohopainomenetelmiin eri alustoille.

1. ääri viivaton työskentely ja tunneilmaisu
2. tunnepohjaisten tehtävien tulkinta
3. tilatehtävät
4. runon ja kirjankansien kuvitus

MAALAU

Maalauksessa käydään läpi taiteen tyylikeinot 1500-luvun renessanssista 1800-luvun -ISMEJEN impressionismiin ja ekspressionismiin. Maalauksen tekniikoista tutustutaan akvarelliin, peite- ja akryylimaalauksiin. Kokoluokassaan pyritään saamaan pienimuotoisista suuriin koulun kullisimaalauksiin saakka.

1. akvarelli ja kuivatekniikka
2. väripainolajit
3. peitevärien ominaisuudet ja väripsykologia
4. mahdollinen erikoistekninen värisommittelu

KUVANVEISTO ELI PLASTINEN SOMMITTELU

Plastisessa sommitelussa eli kuvanveistossa on tavoitteena minän sisäinen ja ulkoinen olemus. Kaulintekniikalla ihmishahmon tavoittaminen, massatyö ja yksi suureen kokoon tehtävä ryhmätyö, kuten osia koulun näytelmiin.

1. ihmisfiguurin kuvaaminen eri tunnetiloissa
2. yksityiskohta henkilöstä, josta tehdään reliefi ja mahdollinen korkokuva
3. taidehistoriallisiin ympäristöveistoksiin tutustuminen

MEDIAILMAISU

Valinnaisaineissa tutustutaan valokuvauksen ilmaisukeinoihin kohteena henkilökuvaus.

Tavoitteena on löytää erilaisin ilmaisukeinoin henkilögallerioihin luonne-
tulkintoja.

SISÄLLÖT 9 LK**GRAFIikka**

Tavoitteena on kokonaisvaltaisiin tehtäviin pyrkiminen, jotka yhdistyvät tavalla tai toisella muihinkin tekniikkoihin.

Lopputyönä tehdään kooste opituista asioista.

1. ympäristön tulkinta ja sen muuntaminen
2. abstraktien tehtävien tulkinta
3. kuvallinen tulkinta eri grafiikan osa-alueilla.

MAALAUUS

Maalauksessa tavoitteena on 1900-luvun taiteeseen tutustuminen paikallisesti ja globaalisti. Maalaustekniikoissa harjoitellaan eri kuvauskokoja ja pintaelementtejä.

1. Modernismi ja abstrakti taide
2. Taidemuseo ja galleriavierailut (joko paikanpäällä tai virtuaalisesti)
3. akryyli- ja erikoistekniikoihin perehdyttäminen

KUVANVEISTO

Veistotaiteessa tavoitteena on kolmiulotteisten hahmojen muodon tutkiminen todellisena ja fantasiatasolla.

1. abstraktismiin tutustuminen ja ei-esittävän figuurin kuvaaminen
2. teolliseen tuotantoon tutustuminen, valutekniikoihin tutustuminen
4. Ympäristötaide
5. Tilataide

MEDIAILMAISU

Viimeisen vuoden opiskelijat pyrkivät rakentamaan oman portfolionsa.

ARVIOINTI

Arviointi tapahtuu numeroarviointina.

VAL 6**MUSIIKKI****TAVOITTEELLINEN YHTYELAULU JA -SOITTO****TAVOITTEET**

Tarjotaan oppilaille mahdollisuus tutustua bändityöskentelyyn. Tavoitteena on, että kurssin käynyt oppilas hallitsee yhtyesoiton perussoittimien perusteet (sähkökitara, sähköbasso, rummut, kosketinsoitin, jokin melodiasoitin). Ohjelmiston valmistaminen.

Lisäksi mahdollisuus kehittää omaa lauluääntä, taitojansa moniäänisen yhtyelaulun puitteissa ja osallistua musiikkitoimintaan aktiivisesti koko yläasteen ajan.

KESKEISET SISÄLLÖT

- lauluäänen kehittäminen ja hallinta (mm. moniääninen laulu, mikrofoniiin laulaminen)
- kitaralla säestäminen sekä helppojen melodioiden soittaminen (akustinen- ja sähkökitara)
- bassokitaran perusteet
- rumpusetin ja muiden rytmisoittimien perusteet
- kosketinsoittimien perusteet
- tyylillisesti monipuolisen ohjelmiston valmistaminen
- tavoitteellinen esitysten valmistaminen

VALINNAISAINEN LUOKKA-ASTE JA TUNTIMÄÄRÄ

8. ja 9. luokka, kaksi viikkotuntia

ARVIOINTI

Numeroarviointi.

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan osaamisen tason ja innostuksen painottuminen musiikin eri osa-alueille, henkilökohtaisten taitojen kehittyminen ja ryhmässä toimiminen.

Arviointikriteereinä käytetään yhteisen musiikin kriteerejä.

Valinnaisen kotitalouden tehtävänä on syventää ja laajentaa jo hankittuja tietoja ja taitoja. Valinnaisessa kotitaloudessa oppilaita ohjataan ateriasuunnitteluun ja omien valintojen tekemiseen.

TAVOITTEET

Valinnainen kotitalous tukee seitsemännen luokan perusopetuksen keskeisiä sisältöjä ja tavoitteita. Lisäksi valinnaisen kotitalouden tavoitteena on lisätä harrastuneisuutta ja kiinnostusta arjen hallintaan.

KESKEISET SISÄLLÖT

8. lk

- Syksyn satoa pöytään ja talven varaksi (pakastaminen)
- opiskelen ympäristöasioita
- tapakulttuuria: isänpäivä, itsenäisyyspäivä ja jouluku
- suomalainen ruokakulttuuri: pidän huolta itsestäni ja otan huomioon toiset, painonhallinta, erityisruokavaliot
- kutsumme vieraita: pääsiäinen, vappu, juhlapöytä ja kahvitarjoilu.

9.lk

- Syksyn satoa pöytään ja talven varaksi (kuumentamalla säilöminen)
- asuminen: energian järkevä käyttö, sisustussuunnitelma
- tapakulttuuria: itsenäisyyspäivä ja jouluku
- ruokamatka maailman ympäri- mausteet ja maustaminen
- pikkujuhlien järjestämistä ja tapakulttuuria.

ARVIOINTI

Oppilas arvioi itse omaa ja ryhmänsä työskentelyä, taito itsearviointiin kasvaa opiskelun edetessä.

Arvosanaa annettaessa pohjana ovat 7. –luokan arvosanakriteerit. Arvosanaa annettaessa on huomattava, että kotitalouden taidot syvenevät ja laajenevat opiskeltaessa kotitaloutta valinnaisaineena. Käytännön työtaidot kehittyvät, vastuun ottaminen lähiympäristöstä ja ihmissuhteista kasvaa sekä tiedon arviointi ja soveltaminen lisääntyy.

**VAL 8 TEKSTIILITYÖ
VAATETUS**

Lähtökohtana on 7. luokalta saavutettu tiedon ja taidon taso, jota syvennetään ja laajennetaan. Samalla annetaan entistä paremmat mahdollisuudet eriytyvälle, yksilölliselle työskentelylle. Työskentely muodostuu aihekokonaisuuksista, projekteista, joiden kesto vaihtelee. Aiheita esittävät sekä oppilaat että opettaja. Kullekin aiheelle rajataan puitteet, joiden sisällä työt ja niihin liittyvät asiat suunnitellaan ja toteutetaan. Onnistuneella oppimiskokemuksella käsityön tuottamisessa pyritään myönteisen minäkuvan kehittymiseen.

Toteutetaan perusvalinnaisaineena 2 h/vko.

TAVOITTEET

Oppilas

- oppii luovaan ongelmanratkaisuun
- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan persoonallisia tuotteita
- pyrkii itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn
- oppii arvioimaan omaa työskentelyään

KESKEISET SISÄLLÖT

- persoonallinen vaatetus, pukeutuminen ja muoti
- vaatteiden ja asusteiden suunnittelu ja valmistus valittujen aiheiden pohjalta
- kaavojen kuosittelu mallin ja omien mittojen mukaan
- erilaisten materiaalien ja työtapojen käyttö
- työhön liittyviä tekstiili- ja kuluttajatieto
- 9. lk:n keväällä loppuprojekti opitun pohjalta

ARVIOINTI

Numeroarviointi, jossa otetaan huomioon oppilaan osaamisen tason ja innostuksen painottuminen tekstiilityön eri osa-alueilla sekä henkilökohtaisten taitojen kehittyminen ja ryhmässä toimiminen.

Arviointikriteereissä käytetään yhteisen käsityön kriteerejä.

LUOVA TEKSTIILI-ILMAISU

Lähtökohtana on 7. luokalta saavutettu tiedon ja taidon taso, jota syvennetään ja laajennetaan. Samalla annetaan entistä paremmat mahdollisuudet eriytyvälle, yksilölliselle työskentelylle. Opiskelu on erilaisilla materiaaleilla, välineillä ja tekniikoilla toteutettavaa, luovaan ongelmanratkaisuun perustuvaa toimintaa. Onnistuneella oppimiskokemuksella käsityön tuottamisessa pyritään myönteisen minäkuvan kehittämiseen.

Toteutetaan perusvalinnaisaineena 2 h/vko.

TAVOITTEET

Oppilas

- oppii luovaan ongelmanratkaisuun
- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan persoonallisia tuotteita
- pyrkii itsenäiseen ja suunnitelmalliseen työskentelyyn
- oppii arvioimaan omaa työskentelyään

KESKEISET SISÄLLÖT

- perinteinen ja nykyaikainen tekstiili-ilmaisu
- luovaan tekstiili-ilmaisuun sopivien aiemmin opittujen tekniikoiden syventämien ja uusien opettelu
- tuotteiden ideointi ja suunnittelu
- käyttö- ja koristetekstiilien valmistus eri tekniikoita soveltaen
- tekstiilitaiteen näyttelyt
- 9. lk:n keväällä loppuprojekti opitun pohjalta

ARVIOINTI

Numeroarviointi, jossa otetaan huomioon oppilaan osaamisen tason ja innostuksen painottuminen tekstiilityön eri osa-alueilla sekä henkilökohtaisten taitojen kehittyminen ja ryhmässä toimiminen.

Arviointikriteereissä käytetään yhteisen käsityön kriteerejä.

VAL 10 TEKNINEN TYÖ PUUTYÖ

Vuosittainen opetussuunnitelma on oppilaiden ja opettajan yhdessä ideoima työsuunnitelma. Ennalta määrättyjä ovat opittavat työmenetelmät, materiaalit ja työaika. Aihepiirit voivat vaihdella vuosittain, luokittain sekä oppilaskohtaisesti. Opetuksessa huomioidaan oppilaan lähtötaso sekä harrastukset. Työturvallisuuden taakamiseksi oppilaan henkilökohtaisen ohjauksen osuus teknisessä työssä on hyvin tärkeää ja se tulisi huomioida myös opetusryhmien koossa.

Toteutetaan perusvalinnaisaineena 2 h/vko.

TAVOITTEET

Oppilas

- omaksuu käsityöhön liittyvää sivistysperintöä ja oppii arvostamaan kansallista ja kansainvälistä käsityökulttuuria,
- kehittää toiminnan avulla vastuullisuutta, oma-aloitteisuutta, luovuutta, pitkäjänteisyyttä, myönteisen minäkuvan muodostumista sekä positiivista asennetta työntekoon,
- tuotetta suunnitellessaan ja valmistaessaan ottaa huomioon esteettisiä, ekologisia ja taloudellisia näkökohtia,
- kykenee toteuttamaan suunnittelemaansa hyvälaatuisia ja tarkoituksenmukaisia tuotteita,
- oppii valitsemaan ja käyttämään erilaisia materiaaleja ja valmistustekniikkoja,
- tutustuu ongelmakeskeisesti huoltamiseen, kunnostamiseen ja korjaamiseen,
- selviytyy teknisessä ympäristössä ja omaksuu positiivisen työsuojeluasenteen sekä oikeat työskentelytavat,
- omaksuu materiaali-, työväline- ja työtapatuntemukseen liittyviä tietoja ja taitoja, joita voi soveltaa arkielämässä, jatko-opinnoissa, työtehtävissä ja harrastuksissa.

KESKEISET SISÄLLÖT

- työstötekniikan kurssi
- puutuotteiden suunnittelua ja valmistusta
- huonekalujen korjausta ja entisöintiä
- työkalujen teroitusta ja huoltoa
- atk:n käyttö suunnittelussa ja piirtämisessä

ARVIOINTI

- numeroarviointi
- oppilaan edistymistä seurataan koko työprosessin ajan
- oppilaille annetaan arviointikriteerit: suunnittelu, omatoimisuus, opittujen asioiden hyväksikäyttö, määrätietoisuus, työturvallisuuden huomioiminen ja omaksuttu tietoaines
- arvioinnin eräänä tavoitteena on oppilaan oman arvostelukyvyn kehittäminen
- lisäksi arviointi on opetuksen tehokkuuden seuraamista
- numeroarvioinnin lisäksi annetaan sanallista palautetta, jossa kiinnitetään huomiota parannettaviin asioihin ja erityisesti hyvin onnistuneisiin kohteisiin

Vuosittainen opetussuunnitelma on oppilaiden ja opettajan yhdessäideoima työsuunnitelma. Ennalta määrättyjä ovat opittavat työmenetelmät, materiaalit ja työaika. Aihepiirit voivat vaihdella vuosittain, luokittain sekä oppilaskohtaisesti. Opetuksessa huomioidaan oppilaan lähtötaso sekä harrastukset. Työturvallisuuden taakamiseksi oppilaan henkilökohtaisen ohjauksen osuus teknisessä työssä on hyvin tärkeää ja se tulisi huomioida myös opetusryhmien kanssa.

Toteutetaan perusvalinnaisaineena 2 h/vko.

TAVOITTEET

Oppilas

- omaksuu käsityöhön liittyvää sivistysperintöä ja oppii arvostamaan kansallista ja kansainvälistä käsityökulttuuria
- kehittää toiminnan avulla vastuullisuutta, oma-aloitteisuutta, luovuutta, pitkäjänteisyyttä, myönteisen minäkuvan muodostumista sekä positiivista asennetta työntekoon
- tuotetta suunnitellessaan ja valmistessaan ottaa huomioon esteettisiä, ekologisia ja taloudellisia näkökohtia
- kykenee toteuttamaan suunnittelemaansa hyvälaatuisia ja tarkoituksenmukaisia tuotteita
- oppii valitsemaan ja käyttämään erilaisia materiaaleja ja valmistustekniikkoja
- tutustuu ongelmakeskeisesti huoltamiseen, kunnostamiseen ja korjaamiseen
- selviytyy teknisessä ympäristössä ja omaksuu positiivisen työsuojeluasenteen sekä oikeat työskentelytavat
- omaksuu materiaali-, työväline- ja työtapatuntemukseen liittyviä tietoja ja taitoja, joita voi soveltaa arkielämässä, jatko-opinnoissa, työtehtävissä ja harrastuksissa.

KESKEISET SISÄLLÖT

- työstötekniikan kurssi
- hitsaustavat (kaasu-, kaari-, mig- ja tig-hitsaus)
- tuotteiden suunnittelua ,piirtämistä ja valmistusta
- sarjatuotannon periaate
- sepän työt
- kodin kunnostustyöt

ARVIOINTI

- numeroarviointi
- oppilaan edistymistä seurataan koko työprosessin ajan
- oppilaille annetaan arviointikriteerit: suunnittelu, omatoimisuus, opittujen asioiden hyväksikäyttö, määrätietoisuus, työturvallisuuden huomioiminen ja omaksuttu tietoinen
- arvioinnin eräänä tavoitteena on oppilaan oman arvostelukyvyn kehittäminen
- lisäksi arviointi on opetuksen tehokkuuden seuraamista
- numeroarvioinnin lisäksi annetaan sanallista palautetta, jossa kiinnitetään huomiota parannettaviin asioihin ja erityisesti hyvin onnistuneisiin kohteisiin

**VAL 12 TEKNINEN TYÖ:
KONE- JA SÄHKÖOPPI**

Vuosittainen opetussuunnitelma on oppilaiden ja opettajan yhdessä ideoima työsuunnitelma. Ennalta määrättyjä ovat opittavat työmenetelmät, materiaalit ja työaika. Aihepiirit voivat vaihdella vuosittain, luokittain sekä oppilaskohtaisesti. Opetuksessa huomioidaan oppilaan lähtötaso sekä harrastukset. Työturvallisuuden taakamiseksi oppilaan henkilökohtaisen ohjauksen osuus teknisessä työssä on hyvin tärkeää, se tulisi huomioida myös opetusryhmien kanssa.

Toteutetaan perusvalinnaisaineena 2 h/vko.

TAVOITTEET

Oppilas

- kehittää toiminnan avulla vastuullisuutta, oma-aloitteisuutta, luovuutta, pitkäjänteisyyttä, myönteisen minäkuvan muodostumista sekä positiivista asennetta työntekoon
- tuotetta suunnitellessaan ja valmistaessaan ottaa huomioon esteettisiä, ekologisia ja taloudellisia näkökohtia
- kykenee toteuttamaan suunnittelemaansa hyvälaatuisia ja tarkoituksenmukaisia tuotteita
- oppii valitsemaan ja käyttämään erilaisia materiaaleja ja valmistustekniikkoja
- tutustuu ongelmakeskeisesti huoltamiseen, kunnostamiseen ja korjaamiseen
- selviytyy teknisessä ympäristössä ja omaksuu positiivisen työsuojeluasenteen sekä oikeat työskentelytavat
- omaksuu materiaali-, työväline- ja työtapatuntemukseen liittyviä tietoja ja taitoja, joita voi soveltaa arkielämässä, jatko-opinnoissa, työtehtävissä ja harrastuksissa.

KESKEISET SISÄLLÖT

- eri konetyyppien rakenne ja toiminta
- moottoreiden korjausta ja huoltoa
- työkalujen valmistus
- mopo- ja autotekniikan kurssi
- pienkonekurssi
- tekninen piirustus
- liikenneturvallisuusasioita
- cad- ja cam-työstötekniikoita
- elektroniikan kurssi
- kodin luvalliset sähkötyöt
- työturvallisuus
- rakennussarjat
- virtapiirien suunnittelua
- heikkovirtalaitteiden korjausta

ARVIOINTI

- numeroarviointi
- oppilaan edistymistä seurataan koko työprosessin ajan
- oppilaille annetaan arviointikriteerit: suunnittelu, omatoimisuus, opittujen asioiden hyväksikäyttö, määrätietoisuus, työturvallisuuden huomioiminen ja omaksuttu tietoa
- arvioinnin eräänä tavoitteena on oppilaan oman arvostelukyvyn kehittäminen
- lisäksi arviointi on opetuksen tehokkuuden seuraamista
- numeroarvioinnin lisäksi annetaan sanallista palautetta, jossa kiinnitetään huomiota parannettaviin asioihin ja erityisesti hyvin onnistuneisiin kohteisiin

Valinnaisliikunnan tehtävänä on monipuolistaa oppilaan lajituntemusta sekä kehittää lajitaitoja ja fyysistä kuntoa.

TAVOITTEET

Oppilas

- syventää taitojaan perusliikuntalajeissa
- tutustuu uusiin lajeihin
- kehittää fyysistä kuntoaan
- tutustuu mahdollisuuksien mukaan liikunnan ohjaamiseen ja tuomari-työskentelyyn
- kehittyy omatoimisuudessa ja itsenäisessä työskentelyssä

KESKEISET SISÄLLÖT**Palloilu**

- jalkapallo, pesäpallo, ultimate, lentopallo, koripallo, futsal, salibandy, kaukalopallo, jääkiekko, ringette, sulkapallo, ym.

Muut lajit

- yleisurheilu, suunnistus ja retkeily, kuntosalityöskentely, musiikkiliikunta, viitepelelit, ym.

Uudet lajit

- esimerkiksi käsipallo, pöytätennis, lippupallo, keilaus, ammunta, jousiammunta ja kuntonyrkkeily

Sisältöjen painotus vaihtelee lukuvuosittain ryhmän kiinnostuksen ja olosuhteiden mukaan.

ARVIOINTI

- numeroarviointi
- liikunnan arviointikriteerien mukaisesti

VAL 15 TIETOTEKNIikka**8 LK (72 H)****TAVOITTEET**

- oppia käyttämään tietokonetta opiskelun apuna.
- oppia itsenäisesti ja ennakkoluulottomasti käyttämään erilaisia laitteistoja ja ohjelmistoja oikeaan tarkoitukseen.
- oppia ymmärtämään tietotekniikan nopean kehityksen ja olemaan valmiita pitämään tietonsa ajan tasalla
- oppia käyttämään tietoverkkoja turvallisesti
- oppia ymmärtämään tekijänoikeudet ja niiden asettamat rajoitukset ja velvollisuudet

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- oppilas opiskelee koko ajan tietokoneella työskennellen siten, että jokainen pyrkii kohottamaan oman osaamisensa tasoa
- perehdytetään opettajajohtoisesti uusiin sovellusohjelmiin
- oppilas soveltaa ja syventää tietoja ja taitoja itsenäisesti projektiluotoisissa harjoitustöissä

SISÄLTÖ

- tietotekniikan perusteet työskentelyn yhteydessä
- laitteiston, sisäisen ja ulkoisen verkon hallinta
- tekstinkäsittely (MsWord)
- taulukkolaskenta (MsExel)
- kuvankäsittely (CorelPhotoPaint)
- esitysgrafiikka. (MsPowerPoint)
- sähköposti, internet, tiedonhaku
- www-sivujen tekoa eri ohjelmilla
- tekijänoikeudet ja tietoturva

ARVIOINTI

Arvioinnin kohteita ovat työskentely, tuotokset, taitojen kehittyminen ja innostuneisuus. Niitä mittaavat: työskentelyn jatkuva näyttö, aihekokonaisuuksien harjoitukset ja kokeet, opitun asian soveltaminen muissa aihekokonaisuuksissa ja oppiaineissa seuraavasti:

- työskentelyn vastuullisuus (laitteistojen, ohjelmistojen ja tietoverkkojen käytössä), oma-aloitteisuus, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtä, yhteistyö muiden kanssa
- tuotoksista hyvä (8) edellyttää opettajien asioiden hallitsemista, kiitettävä (9) arvosana opettajien asioiden soveltamista ja erinomainen (10) aihekokonaisuuteen liittyvän uuden tiedon itsenäistä hankkimista ja luovaa soveltamista.
- tehtävien laiminlyönti ja aiheettomat poissaolot alentavat arvosanaa.

9 LK (72 H)

TAVOITTEET

- oppia käyttämään tietokonetta opiskelun apuna.
- oppia itsenäisesti ja ennakkoluulottomasti käyttämään erilaisia laitteistoja ja ohjelmistoja oikeaan tarkoitukseen.
- oppia ymmärtämään tietotekniikan nopean kehityksen ja olemaan valmiita pitämään tietonsa ajan tasalla
- oppia käyttämään tietoverkkoja turvallisesti
- oppia ymmärtämään tekijänoikeudet ja niiden asettamat rajoitukset ja velvollisuudet

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- oppilas opiskelee koko ajan tietokoneella työskennellen siten, että jokainen pyrkii kohottamaan oman osaamisensa tasoa
- perehdytetään opettajajohtoisesti uusiin sovellusohjelmiin
- oppilas soveltaa ja syventää tietoja ja taitoja itsenäisesti projektiluotoisissa harjoitustöissä

SISÄLTÖ

- vektorigrafiikka (Corel Draw)
- kuvankäsittely (CorelPhotoPaint)
- tietokanta (MsAccess)
- multimedia (MultiMaker)
- ohjelmointi (Visual Basic)

ARVIOINTI

Arvioinnin kohteita ovat työskentely, tuotokset, taitojen kehittyminen ja innostuneisuus. Niitä mittaavat: työskentelyn jatkuva näyttö, aihekokonaisuuksien harjoitukset ja kokeet, opitun asian soveltaminen muissa aihekokonaisuuksissa ja oppiaineissa seuraavasti:

- työskentelyn vastuullisuus (laitteistojen, ohjelmistojen ja tietoverkkojen käytössä), oma-aloitteisuus, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtä, yhteistyö muiden kanssa
- tuotoksista hyvä (8) edellyttää opettujien asioiden hallitsemista, kiitettävä (9) arvosana opettujien asioiden soveltamista ja erinomainen (10) aihekokonaisuuteen liittyvän uuden tiedon itsenäistä hankkimista ja luovaa soveltamista.
- tehtävien laiminlyönti ja aiheettomat poissaolot alentavat arvosanaa.
- päättöarvioinnissa 8.luokan kevättodistuksen arvosana huomioidaan painottaen 9. luokkaa.

VAL 16 KAUPALLISET AINEET

Kaupalliset aineet lisäävät oppilaan tietoja talousasioissa ja kehittävät oppilasta kuluttajana. Kaupallisten aineiden oppilas kiinnostuu taloudellisesta toiminnasta ja yrittäjyydestä ja oppii toimimaan yhdessä toisten kanssa. Opintokäynneillä yrityksiin ja laitoksiin kertaantuvat hyvät tavat ja koulumme myönteinen edustaminen.

TAVOITTEET

Oppilas

- saa tiedollisia ja taidollisia valmiuksia tekemään taloudellisia valintoja jokapäiväisessä elämässä
- oppii järkevää kulutuskäyttäytymistä ottaen huomioon lainsäädännön ja ympäristökysymykset
- saa perustiedot yritystoiminnasta ja omaksuu sisäisen yrittäjyyden
- oppii sosiaalisia taitoja toimia ryhmän jäsenenä

TYÖTAVAT

Työtapoina voivat olla esimerkiksi opettajajohtoinen kyselevä opetus, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, projektityöt, tietoteknologiaa hyödyntävä opetus, yhteistoiminnallinen oppiminen, yhteistyö ympäröivän elinkeinoelämän kanssa, teemapäivät.

SISÄLLÖT 8 LK**Omat rahat ja budjetti**

- Rahan käytön suunnittelu, maksutapojen vertailu, tavoitesäästäminen, maksuhäiriöt

Aihekokonaisuudet

- ihmisenä kasvaminen, vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

Kauppa

- Kotimaankauppa, eri ostoympäristöt, asiakaspalvelu, kaupparyhmittymät, kansainvälinen kauppa, hinnan muodostuminen, oman paikkakunnan liike-elämä.

Aihekokonaisuudet

- viestintä- ja mediataidot, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Kuluttajakasvatus

- Kuluttajasuojalainsäädäntö, hinta/laatusuhteen vertailu, posti- ja kotimyynnin sekä verkko- ja nettikaupan erityispiirteet. Eri mainosvälineet ja niiden vaikutus

Aihekokonaisuudet

- ihmisenä kasvaminen, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, viestintä- ja mediataidot, vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta, ihminen ja teknologia.

Pankki

Pankki yrityksenä, pankkiryhvät ja niiden historia, erilaiset pankkipalvelut, arvopaperit ja sijoittaminen, luotonanto. Eu-rahamarkkinat

Aihekokonaisuudet

- viestintä- ja mediataidot, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, ihminen ja teknologia

Viestintäliikenne

- Posti- ja puhelinpalvelut, matkapuhelinpalvelut ja niiden järkevä käyttö

Aihekokonaisuudet

- viestintä- ja mediataidot, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, ihminen ja teknologia, ihmisenä kasvaminen

Matkailu ja kulttuuri

- Matkailukohteina oma paikkakunta, oma maa ja ulkomaat, matkailun hyödyt ja haitat ja liikennöinti

Aihekokonaisuudet

- viestintä- ja mediataidot, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, ihminen ja teknologia, ihmisenä kasvaminen, turvallisuus ja liikenne

SISÄLLÖT 9 LK**Vakuutus**

- Vakuutustoiminnan peruseriaatteen, pakolliset ja vapaaehtoiset vakuutukset, syyllisyys- ja korvausvelvollisuuskysymykset, korvauksen hakeminen ja vakuutusterminologia.

Aihekokonaisuudet

- Ihmisenä kasvaminen, viestintä- ja mediataidot, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys, turvallisuus ja liikenne

Yritystoiminta ja yrittäjyys

- Asennekasvatus yrittäjyyttä kohtaan, perustiedot yritystoiminnasta ja sen merkityksestä yhteiskunnassa, sisäisen yrittäjyyden toimintatapojen omaksuminen
- Markkinointi osana yritystoimintaa, markkinoinnin kilpailukeinot, sen sisältö ja osa-alueet. Kirjanpito ja sen merkitys yksilölle ja yritykselle

Aihekokonaisuudet

- Ihmisenä kasvaminen, viestintä- ja mediataidot, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys

Verotus

- Välitön ja välillinen verotus, eri tulo- ja verolajit.

Aihekokonaisuudet:

- Ihmisenä kasvaminen, osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys.

Ajankohtaiset teemat

- Esim. vaalit, itsenäisyyspäivä, juhlat, sanomalehtiviikko.

ARVIOINTI

- Numeroarviointi

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITERIT ARVOSANALLE KAHDEKSAN**Oppilas**

- hallitsee talouselämän keskeisimmät käsitteet
- ymmärtää yritystoiminnan merkityksen
- suorittaa annetut tehtävät ja projektit vastuullisesti valmiiksi
- osaa vertailla eri taloudellisten ratkaisujen vaihtoehtoja ja niiden seurauksia
- on aktiivinen, myönteinen ja yhteistyökykyinen

KIRJALLISUUS JA KIRJOITTAMINEN

- 8. luokka
- 2 viikkotuntia syksy / kevät

TAVOITTEET

Oppilas

- syventää taitojaan lukea ja kirjoittaa erilaisia tekstejä
- innostuu kirjallisuus- ja kirjoitusharrastuksesta
- lisää lehdistön tuntemustaan

KESKEISET SISÄLLÖT

- kirjallisuuden eri lajeja ryhmän mieltymysten mukaan, esimerkiksi viihdekirjallisuus, jännityskirjallisuus, runot ja näytelmät
- erilaisten tekstien kirjoittaminen
- lehdistöön ja toimittajan työhön tutustuminen
- mahdollinen lehden tekeminen

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty

Kurssin hyväksytty suorittaminen perustuu osallistumiseen tunneilla ja kotitöiden tekemiseen. Kirjallisuudesta ja kirjoittamisesta annetaan todistukseen suoritusmerkintä. Erityisen ansiokkaasti suoritettu kurssi voi vaikuttaa korottavasti äidinkielen numeroon. Kurssi hylätään, jos oppilas on paljon poissa tunneilta tai ollessaan läsnä ei osallistu tuntityöskentelyyn eikä suorita kotitehtäviä.

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Opetussuunnitelma kohdassa 6.3 Vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli.

VAL 19 MATEMATIIKKA TUKI- JA KERTAUSKURSSI

9lk Matematiikan tuki- ja kertauskurssi (36h)

TAVOITTEET

- tarjotaan oppilaille paremmat valmiudet jatko-opinnoille
- kasvatetaan oppilaissa mm. pitkäjänteisyyttä, yhteistyötaitoja ja ongelman-sietokykyä

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- vahvistetaan ja tuetaan oppilaan halua kehittää matemaattisia taitoja jatko-opintovalmiuksiin ajatellen
- käytetään monipuolisia työtapoja (yksilötyöskentely, parityö, ryhmätyöskentely tai opettajajohtoinen opetus)
- mahdollisesti tietokoneen käyttö

SISÄLTÖ

- kerrataan peruskoulun matematiikan oppisisältöjä ottaen huomioon oppilaiden ja jatko-opiskeluun liittyvät toiveet
- kurssin hyväksytyt suorittaminen perustuu pääasiallisesti prosessiluontoisten toimintojen arviointiin

ARVIOINTI

- hyväksytyt/hylätyt
- arvioinnin kohteita ovat:
 - jatkuva näyttö (kotitehtävät, tuntityöskentely)
 - tuotokset (vihkotyö, tutkielmat, projektityöt)
 - osa-aluekokeet
 - kirjalliset kokeet
 - työskentely (vastuullisuus ja oma-aloitteisuus, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtään, yhteistyö muiden kanssa)
- kurssin hyväksytyt suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti matematiikan päättöarviointiin
- hylätyn suorituksen kriteerit:
 - oppilas ei ole läsnä tunneilla tai ollessaan läsnä ei osallistu tuntityöskentelyyn eikä suorita kotitehtäviä

AIHEKOKONAISUUDET:

Matematiikka tarjoaa työvälineen sekä keinoja kaikkien aihekokonaisuuksien käsittelyyn.

Ihmisenä kasvaminen

- opiskelutaidot ja pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä yhteistoimintatavat.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta:

- oman talouden hallinta ja kulutuskäyttäytyminen.

Ihminen ja teknologia

- luonnontieteellisen tiedon, muiden tieteenalojen teknologian vuorovaikutus.

VAL 20 MATEMATIIKKA

SYVENTÄVÄT OPINNOT

9lk Matematiikan syventävät opinnot (36h)

TAVOITTEET

- tarjotaan oppilaille paremmat valmiudet jatko-opinnoille lukiossa ja niissä oppilaitoksissa, joissa tarvitaan vahvoja matemaattisia taitoja
- kasvatetaan oppilaissa mm. pitkäjänteisyyttä, yhteistyötaitoja ja ongelman-sietokykyä

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- vahvistetaan ja tuetaan oppilaan halua kehittää matemaattisia taitoja jatko-opintoja varten
- käytetään monipuolisia työtapoja (yksilötyöskentely, parityö, ryhmätyöskentely tai opettajajohtoinen opetus)
- mahdollisesti tietokoneen käyttö

SISÄLTÖ

- syvennetään ja laajennetaan peruskoulun matematiikan oppisisältöjä

ARVIOINTI

- hyväsyty/hylätty
- kurssin hyväsyty suorittaminen perustuu pääasiallisesti prosessi-luontoisten toimintojen arviointiin
- arvioinnin välineitä:
 - osa-alue-testit
 - jatkuva näyttö (läksyt, kotitehtävät, tuntityöskentely)
 - tuotokset (vihkotyö)
 - työskentely (vastuullisuus ja oma-aloitteisuus, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtään, yhteistyö muiden kanssa) ja omien työvälineiden käyttö
- kurssin hyväsyty suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti matematiikan päättöarviointiin
- hylätyn suorituksen kriteerit:
 - oppilas ei ole läsnä tunneilla tai ollessaan läsnä - ei osallistu tunti-työskentelyyn eikä suorita kotitehtäviä

AIHEKOKONAISUUDET

Matematiikka tarjoaa työvälineen sekä keinoja kaikkien aihekokonaisuuksien käsittelyyn.

Ihmisenä kasvaminen

- opiskelutaidot ja pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä yhteistoimintatavat.

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta:

- oman talouden hallinta ja kulutuskäyttäytyminen.

Ihminen ja teknologia

- luonnontieteellisen tiedon, muiden tieteenalojen teknologian vuorovaikutus.

VAL 21 KEMIA
YMPÄRISTÖKEMIA

8 lk Ympäristökemia (36 h)

TAVOITTEET

- oppia soveltamaan kemiallista tietoa siten, että sitä voidaan käyttää hyväksi luontoon ja ympäristöön liittyvien kysymysten selvittämisessä ja ongelmien ratkaisemisessa
- opetellaan tutkimaan kokeellisesti lähiympäristön maaperää, vesistöjä ja ilmaa
- oppia huomioimaan ja kantamaan vastuuta ympäristöstään yksilönä

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- kokeellinen työskentely
- oman ympäristön tarkkailu
- kemian alan yritysvierailuja

SISÄLTÖ

- vesi
- maaperä
- lannoitteet
- elintarvikkeet
- lääkkeit
- öljynjalostus ja petrokemian tuotteet
- metallit
- paperi
- kierrätys

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty
- kurssin hyväksytty suorittaminen perustuu pääasiallisesti prosessi-luontoisten toimintojen arviointiin.
- arvioinnin välineitä:
 - jatkuva näyttö (kotitehtävien suorittaminen, tuntityöskentely)
 - tuotokset (vihkotyö, laborointi ja projektityöt)
 - työskentely (oman työskentelyn vastuullisuus, tavoitteellisuus ja oma-aloitteellisuus sekä yhteistyö muiden kanssa)
- läsnäolo on pakollinen
- kurssin hyväksytty suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti kemian päättöarviointiin

AIHEKOKONAIUUDET

Kemia tarjoaa työvälineen sekä keinoja kaikkien aihekokonaisuuksien käsittelyyn.

Ihmisenä kasvaminen:

- opiskelutaidot ja pitkäjänteinen itsensä kehittäminen sekä yhteistoimintatavat.
- toisten huomioonottaminen, oikeudet ja velvollisuudet ryhmässä

Viestintä ja mediataito

- osallistuva viestintä (ryhmätyöt, esitelmät, taulukot ja graafiset esitykset, työselostukset, tutkielmat, tiedonhaku)

Turvallisuus ja liikenne

- oikeiden ja turvallisten työtapojen omaksuminen

Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta

- kemikaalien turvallinen käyttö ja hävittäminen
- puhtaan veden välttämättömyys ja vesien suojele
- päästöjen vaikutus luonnontasapainoon
- ihmisen aiheuttamat ympäristömuutokset ja ympäristömuutosten havaitseminen lähiluonnossa
- luonnonvarojen säästäminen, kierrättäminen ja aineiden ympäristövaikutukset

Ihminen ja teknologia

- kemiassa käytettävien laitteiden oikean käytön opettelu
- lähialueen kemianteollisuus
- luonnontieteellisen tiedon, muiden tieteenalojen teknologian vuorovaikutus.

**VAL 22 FYSIIKKA
ELEKTRONIIKKA**

8 lk Elektroniikka (36 h)

TAVOITTEET

- yksinkertaisten elektronisten laitteiden rakenteen ja toiminnan ymmärtäminen
- käden taitojen kehittäminen.

TYÖTAVAT JA MENETELMÄT

- yksilö- tai parityöskentely
- lähestymistapana asioiden omaksumiseen on kokeellisuuden kautta teorian hallitseminen
- elektroniikka-alan yritysvierailuja

SISÄLTÖ

- perehdytään laajasti passiivisten komponenttien kuten vastusten, kondensaattorien ja kelojen toimintaan virtapiirissä
- aktiivisista komponenteista tarkastellaan erilaisia diodeja ja transistoreja sekä niiden toimintaa virtapiirin osana
- kurssin lopuksi valmistetaan oppilaan oman valinnan mukaan piirilevylle oma elektroniikkatyö

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty
- kurssin hyväksytty suorittaminen perustuu pääasiallisesti prosessiluontoisten toimintojen arviointiin.
- arvioinnin välineitä:
 - jatkuva näyttö (kotitehtävien suorittaminen, tuntityöskentely)
 - tuotokset (vihkotyö, laborointi ja projektityöt)
 - työskentely (oman työskentelyn vastuullisuus, tavoitteellisuus ja oma-aloitteellisuus sekä yhteistyö muiden kanssa)
- läsnäolo on pakollinen
- kurssin hyväksytty suorittaminen voi vaikuttaa korottavasti fysiikan päättöarviointiin

VAL 23 BIOLOGIA JA MAANTIETO

YMPÄRISTÖTIETO

- 8. luokalla 1h viikossa
- 9. luokalla 1h viikossa

TAVOITTEET

- Laajentaa oppilaan luonnon ja maailmankaikkeuden tuntemusta.
- Tutustuttaa oppilasta ihmisruumiin rakenteeseen ja toimintoihin.
- Saada oppilas ymmärtämään ihmisen ja luonnon välisiä vuorovaikutussuhteita ja sisäistämään luonnon merkitys ihmisen hyvinvoinnille.

KESKEISET SISÄLLÖT

Keskeisiä aihealueita, joita voidaan vaihdella tarpeen mukaan

- Tutustutaan eläimiin, kasveihin ja elottomaan luontoon sekä ihmisen toimintaan elinympäristössään.
- Perehdytään maapallon ja maailmankaikkeuden rakenteeseen sekä niihin liittyviin ilmiöihin.
- Syvennetään oppilaan tietoa ihmisruumiin rakenteesta ja elintoiminnoista.
- Perehdytään luonnon- ja ympäristönsuojeluun.

Opiskelun luonne ja lähtökohta: Opiskelussa on tärkeä osuus oppilaan omilla havainnoilla sekä hänen suorittamillaan tutkimuksilla.

ARVIOINTI

Arviointi tapahtuu numeroarviointina ja pohjautuu riittävän monipuolisesti annettuun näyttöön. Arvioinnin kohteina ovat tiedon määrä, taidot ja prosessointi. Niiden mittaamiseen käytetään:

- jatkuvaa näyttöä (läksyt, tehtävien suorittaminen, tuntityöskentely, asenne oppiainetta kohtaan)
- tuotoksia (vihkotyö, tutkielmat, projektityöt, kokoelmien laatiminen)
- työskentely (vastuullisuus ja oma-aloitteisuus, taito suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtään, yhteistyö muiden kanssa)

Hyväksytty kurssin suorittaminen edellyttää edellä mainittuja näyttöjä. Aiheettomat poissaolot vaikuttavat arviointiin.

Hylätyn suorituksen kriteerit

- oppilas ei ole läsnä tunneilla tai ollessaan läsnä ei osallistu tuntityöskentelyyn eikä suorita vaadittuja tehtäviä

TAVOITE

Mediakurssi tukee havaintomaailmamme kriittistä analysointia

- Visuaalisten tekijöiden tasolla oppilas pohtii, mistä asioista kuva rakentuu.
- Tunnetasolla oppilas löytää kokemuksellisia ulottuvuuksia.
- Tavoitetasolla oppilas ymmärtää merkityksen mediailmaisulle
- Materiaaliin tutustumisen keinoilla oppilas havaitsee, miten kuva on rakenteellisesti tehty (millä välineellä ja/tai tekniikalla)
- Kontekstuaalisen ulottuvuuden tasolla oppilas tajuaa, mitkä on kuvan vaikutteet, ajallinen ja paikallinen yhteys. Hän alkaa ymmärtää myös katsojan osuutta mediatyössä ja sen vaikutusta kuvan tarkasteluun. Oppilas pystyy vaikuttamaan tulkintaan. Sommittelun keinoin oppilas oppii mediakuvan järjestyksen, muuntelun suhteen rakenteeseen ja tilaan nähden.

SISÄLTÖ**Väri**

Media koostuu eriväristen kuvien liikkeestä ja niiden vaikutuksesta toisiinsa.

Mielenkiintoisissa mediakuvissa on sisällön, rakenteen lisäksi väri, joka ohjaa katsojan mielikuvissa juonellisen illuusion eli mielikuvan syntyä.

Värien psykologisen ja fysiologien vaikutuksen tietämyksen kautta voi lisätä tunnelman tehoa niiden oikeassa sijainnissa toisiinsa nähden. Näin pyritään aikaansaamaan katsojan näkökulmasta mieltä liikuttava efekti. Katsojaa voidaan myös johdatella tietystä määrin kiinnostumaan kuvasta. Tämä on mahdollista yllä lueteltujen elementtien ja voimien sopivalla asettelulla toistensa suhteen. Yksi tehokas keino on kontrasti eli vastakohta. Erilaisilla vastakohta-asetteluilla eli kontrasteilla voidaan vahvistaa tai heikentää kohdetta.

Liike

Näistä moninaisista tasoista keskitymme tällä kurssilla tarkastelemaan kuvan visuaalisten tekijöiden tasoa eli sommittelua suhteessa esineiden asentoon, sijainnin kautta pinnan kuvitteelliseen ja elementtien liikkeeseen. Mediakuvan rakennus-elementtejä voidaan liikuttaa joko taustan sommittelusuuntien, kameran liikkeen sekä kuvitteellisen liikkeen avulla. Liike on yksi suunnittelun merkittävimmistä tekijöistä pohdittaessa mediakuvan sisältöä.

Ääni

Mediakurssin yksi kuvallista elementtiä tuleva on äänimaailma, joka voi toimia yksittäisenä elementtinä aikajanalla tai toimia tehosteena visuaalisen tilan sommittelulle. Sommitelma koostuu kokonaisuudesta johon vaikuttaa muuttujien suhteet toisiinsa.

Lay-out

Kaikki esittävä ja ei-esittävä kuva-aineisto on pelkistettävissä juonelliseksi kokonaisuudeksi valoon ja väriin sekä liikkeeseen ja aikaan. Lay-out on termi, jota mainos- ja kirjapainoala käyttävät, kun suunnitellaan pinnan kokonaisuutta. Lay-out on merkittävä osuus video- ja elokuvatuotannon alkuvaihetta, jossa ruutu ruudulta tehdään käsin piirretty ja kirjoitettu tai nauhoitettu käsikirjoitus. Tämä toimii ohjekirjana toteutukselle.

VÄLINEET

Digitaalikamera

Kuvien digitoimisella tarkoitetaan kuvan muuntamista digitaaliseksi lukemalla kuvasta pisteitä tietyllä taajuudella. Pisteet muuntuvat värisävyä kuvaaviksi arvoiksi eli biteiksi.. Mediakurssilla tutustutaan digitaalikameran käyttöön ja siihen, miten digitaalinen kuva liitetään verkkoon tai osaksi omaa digitaalista produktiota.

Skanneri

Skannerilla eli kuvanlukijalla muunnetaan valokuvia, piirroksia, dioja, negatiiveja, jne. digitaaliseen muotoon. Tutustutaan eri kuvaformaatteihin. Skannatut kuvat käsitellään yleensä lopulliseen käyttömuotoonsa kuvankäsittelyohjelmalla. Skannauksessa erotellaan valokuvamaisen ja verkkopohjaisen tulostuksen väliset eroavuudet. Skannerilla voidaan lukea sekä bitti- että vektorigrafiikkaa. Skannatessa ratkaisevaa on resoluution valinta, käytettävien sävyjen lukumäärä sekä valoisuuden ja kontrastien säätely.

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty

VAL 25**KOTITALOUS****AROMIA ARKEEN**

- 9. luokka
- 1 vuosiviikkotunti

Valinnaisen kotitalouden tehtävänä on syventää ja laajentaa jo hankittuja tietoja ja taitoja. Valinnaisessa kotitaloudessa oppilaita ohjataan ateriasuunnitteluun ja omien valintojen tekemiseen.

TAVOITTEET

Valinnainen kotitalous tukee seitsemännän luokan perusopetuksen keskeisiä sisältöjä ja tavoitteita. Lisäksi valinnaisen kotitalouden tavoitteena on lisätä harrastuneisuutta ja kiinnostusta arjen hallintaan.

KESKEISET SISÄLLÖT

- Suunnittelet ja valmistat erilaisia aterioita sekä arkeen että juhlaan.
- Valmistat erityyppisistä taikinoita leivonnaisia oman suunnitelmasi mukaan.
- Harjoittelet tavallisia keittiön siivoustöitä.

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty
- Oppilas arvioi itse omaa ja ryhmänsä työskentelyä, taito itsearviointiin kasvaa opiskelun edetessä.

TAVOITTEET

Kurssin tarkoituksena on antaa valmiuksia liikkua luonnossa sitä kunnioittaen ja uutta oppien. Eräkoulutus tähtää myös siihen, että oppilas osaa hyödyntää luonnon antimia kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Kurssi ei tuota kaiken oppineita erämiehiä ja -naisia, vaan avaa ovia eränkävynnin monipuoliseen maailmaan.

KESKEISET SISÄLLÖT

8 LK (32 h)

- metsästäjätutkintoon valmistava kurssi ja metsästäjätutkinto
- eläinten täyttö

9 LK (32 h)

- eräretkeily
- luonnon tuntemus

Eräopetuksen peruspilarit ovat luonnon tuntemus, metsästys, kalastus ja retkeily.

Luonnontuntemuksessa perehdytään riistaeläinten elintapoihin, elinympäristöön ja lajituntemerkkeihin. Metsästäjien puutteelliseksi moitittua lajituntemusta voidaan kuntamme mainioilla lintuvesillä kohentaa merkittävästi. Opetuksen metsästysosiossa keskitytään metsästäjätutkinnon vaatimien valmiuksien hankkimiseen ja tutkinnon suorittamiseen.

Tämän lisäksi perehdytään eläinten täyttämisen perustaitoihin.

Eräretkeily tai eränkävynni tarjoaa monia kiinnostavia kohteita varsinaisen metsästyksen ulkopuolelta: kalastus, marjastus, sienestys, luonnon mausteet, syötäväksi kelpaavat luonnon kasvit, korukivet, kullan huuhdonta vain muutamina esimerkkeinä. Retkeilyosion aikana keskitytään kertaamaan ja parantamaan luonnossa liikkumisen taitoja. Tarkoitus on myös toteuttaa yhdistetty kalaretki ja erävaellus oman läänimme alueella.

OPETUKSEN LUONNE JA LÄHTÖKOHTA

Opetus sisältää sekä teoria- että maasto-opetusta ja käytännön työskentelyä, mahdollisuuksien mukaan puolet teoriaa ja puolet käytäntöä.

ARVIOINTI

8 LK

Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista metsästäjätutkintoon valmistavaan koulutukseen ja eläimentäyttökurssiin.

Poissaolot on korvattava erikseen sovitulla tavalla.

1. Metsästäjätutkintoon valmistava kurssi

Arvosana 8:

Oppilas osallistuu täysipainoisesti koulutukseen ja osoittaa mielenkiintoa ko. oppiainetta kohtaan.

2. Eläimentäyttökurssi

Arvosana 8:

- Oppilas osallistuu täysipainoisesti koulutukseen , osoittaa mielenkiintoa ko. oppiainetta kohtaan ja suorittaa hyväksytysti lähtötasokokeen.

9 LK

Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista kouluajan ulkopuolella järjestettäviin talviverkkokurssiin ja/tai erävaellukseen. Arvioinnin kannalta talviverkkokurssi on tärkeämpi.

Arvosana 8:

- Oppilas pyrkii suoriutumaan itsenäisesti kurssin asettamista tehtävistä, huolehtii varusteistaan ja retkeilymaaston siisteydestä.

TAVOITTEET 8.-9.LK

Oppilas

- kehittää henkilökohtaista mailatekniikkaa ja pallonhallintaa
- oppii salibandy perustaktiikoita
- kohottaa fyysistä kuntoaan
- oppii säännöt ja tutustuu tuomarityöskentelyyn
- kehittyy omatoimisuudessa ja itsenäisessä työskentelyssä sekä toisten huomioon ottamisessa

KESKEISET SISÄLLÖT

- Salibandyharjoitteita ja pelaamista.
- Tutustumista salibandykulttuuriin esimerkiksi seuraamalla ylempien sarjojen pelejä ja/tai osallistuminen kouluturnauksiin.

ARVIOINTI

- numeroarviointi

**VAL 28 LIIKUNTA,
KUNTOLIIKUNTA****TAVOITTEET 8. JA/TAI 9.LK**

Oppilas

- kohottaa aerobista kuntoaan
- parantaa lihaskuntoaan
- oppii arvioimaan omaa kuntoaan ja tarkkailemaan suorituskykyään
- tutustuu mahdollisuuksien mukaan sykemittariin mittausvälineenä

KESKEISET SISÄLLÖT

- Olosuhteet ja vuodenajat huomioon ottaen monipuolisia kuntoliikuntalajeja, jotka kuormittavat erityisesti oppilaan hengitys- ja verenkiertoelimistöä.

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty

NÄPPÄILE NOPEASTI JA TEHOKKAASTI**TAVOITTEET**

Opetellaan kymmensormijärjestelmän perusteet.

SISÄLTÖ

Tehdään mahdollisimman paljon harjoituksia hyvän näppäilytaidon saavuttamiseksi. Harjoitellaan lisäksi asiakirjamallin tekeminen esim. hakemus. Opetus tapahtuu ATK-luokassa.

ARVIOINTI

Kurssi arvioidaan merkinnällä hyväksytty/hylätty

Arvioinnin kohteita ovat työskentely, huolellisuus, tuotokset.

Niitä mittaavat

-annettujen tehtävien suorittaminen

-näppäimistön käytön hallinta

-lyöntinopeuskokeen hyväksytty suorittaminen

Läsnäolo on pakollinen..

VAL 30 TEATTERI-ILMAISU

- 8. ja 9. luokka tai vain 8. luokka
- 2 viikkotuntia syksy / kevät

TAVOITTEET

- Oppilas
- harjoittelee vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimista
 - rohkaistuu esiintymään
 - kehittää ilmaisuaan
 - tutustuu teatterin tekemiseen prosessina

KESKEISET SISÄLLÖT

- ryhmäytyminen
- luova ilmaisu
- puheviestintä
- teatterikasvatus
- näytelmäproduktion tuottaminen

ARVIOINTI

- hyväksytty/hylätty

Kurssin hyväksytty suorittaminen perustuu aktiiviseen osallistumiseen tunneilla. Teatteri-ilmaisusta annetaan todistukseen suoritusmerkintä. Erityisen ansiokkaasti suoritettu kurssi voi vaikuttaa korottavasti äidinkielen numeroon. Kurssi hylätään, jos oppilas ei ole säännöllisesti läsnä tunneilla tai ei osallistu toimintaan.